Акредитационо тело Србије

Значај акредитованих извештаја и сертификата за привредне субјекте у Републици Србији

Радивоје Николичић,

специјални саветник директора АТС

представник руководства за систем менаџмента

Mihaila Pupina 2 – Novi Beograd

Telefon : (011) 313 09 60

E-mail : radivoje.nikolicic@ats.rs

РЕГУЛАТОРНИ ОКВИР ТЕХНИЧКОГ ЗАКОНОДАВСТВА

Правилно функционисање транспарентног тржишта оријентисаног на квалитет

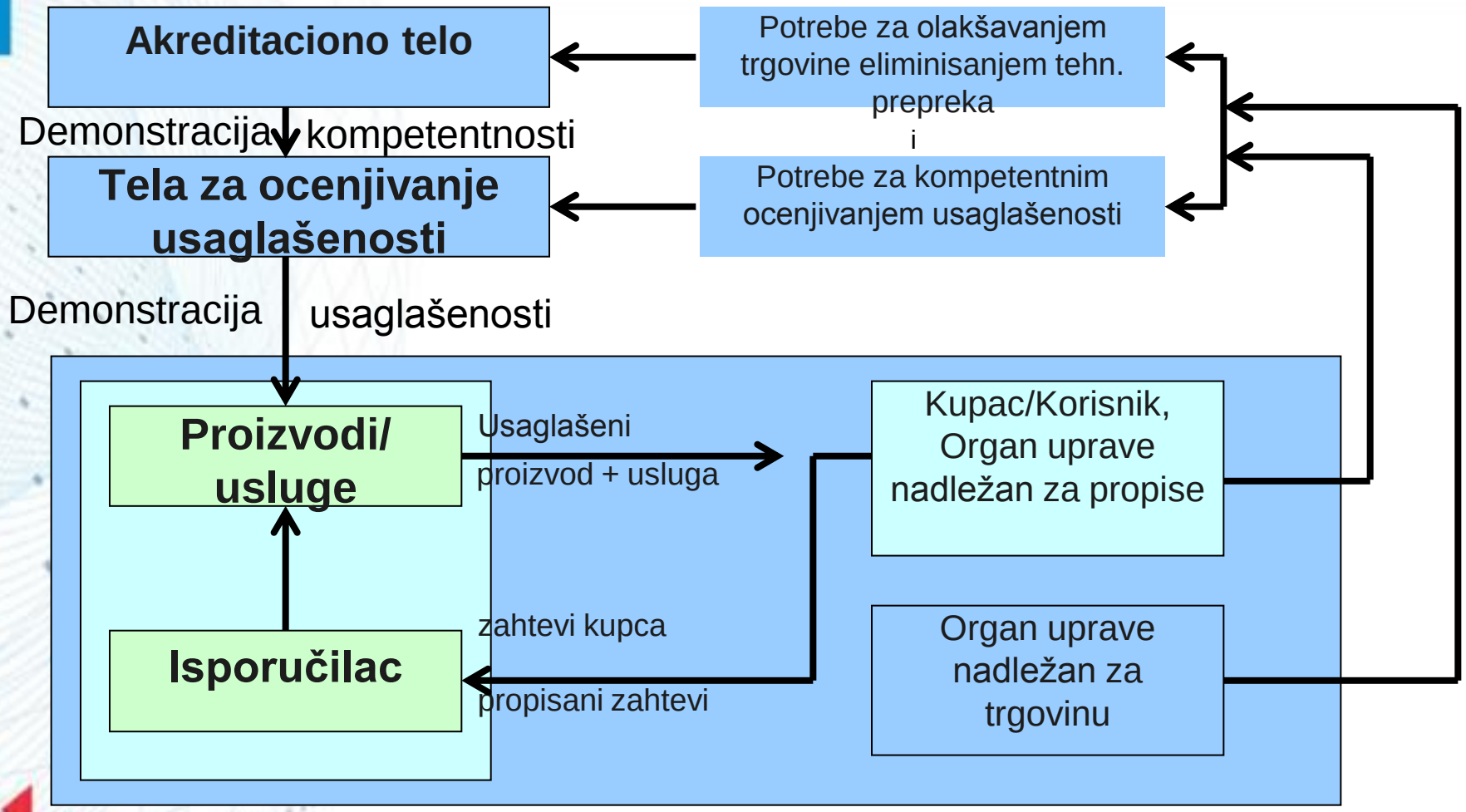

ШТА ЈЕ ТО АКРЕДИТАЦИЈА?

- Акредитација је активност заснована на стандардима
- Средство на коме се темељи компетентност тела за оцењивање усаглашености (највиши ниво контроле), а тиме и кредибилитет и прихватање сертификата и других исправа о усаглашености, потребних да се обезбеди пласман (домаће тржиште) и слободно кретање робе (иностранo тржиште)
- Инструмент за верификацију компетентности тела за оцењивање усаглашености
- Акредитацијом се оцењује компетентност тела за оцењивање усаглашености за обављање њихових задужења у појединим областима,
- Акредитација је увек повезана са конкретним обимом активности тела за оцењивање усаглашености

НАСТАНАК И ДАНАШЊИ СТАТУС

- **АТС је, као установа, основано од стране Владе Републике Србије 2011. године, на основу Закона о акредитацији из 2010. год.**
- **Пре тога, АТС је било самостална непрофитна организација, основано 2006. године, на основу Закона о акредитацији из 2005. год.**
- **АТС је правни следбеник АТСЦГ , односно ЈУАТ-а, који су претходној држави (СРЈ и СЦГ) обављали послове акредитације од 1998. год. до њеног распада.**

ДЕЛАТНОСТ АТС

АТС акредитује тела за оцењивање усаглашености, односно за обављање послова:

- испитивања,
- еталонирања,
- контролисања,
- сертификације производа, процеса и услуга
- сертификације система менаџмента и
- сертификације особа.

Лабораторије

Контролна тела

Сертификациона тела

како у регулисаном тако и у нерегулисаном подручју

ПОСТУПАК АКРЕДЕИТАЦИЈЕ

Почетна акредитација

Пријава → Преглед документације и оцењивање → Одлучивање и додела акредитације

I Надзорно оцењивање

II Надзорно оцењивање

III Надзорно оцењивање

4 године

Обнављање акредитације

Пријава → Преглед документације и оцењивање → Одлучивање и обнављање акредитације

.....

СЕРТИФИКАТИ О АКРЕДИТАЦИЈИ

Акредитационо тело Србије
Accreditation Body of Serbia
00000
Београд
Belgrade
додељује
awards

СЕРТИФИКАТ О АКРЕДИТАЦИЈИ
Accreditation Certificate

којим се потврђује да
confirming that

ATC

акредитациони број
accreditation number

задовољава захтеве стандарда
fulfils the requirements of

те је компетентна за обављање послова сертификације производа
and is competent to perform product certification

који су специфицирани у обиму акредитације
as specified in the scope of accreditation

Важеће издање обима акредитације доступно је на интернет адреси: www.ats.rs
Valid scope of accreditation can be found at: www.ats.rs

Сертификат додељен
Date of issue

Директор
Director

Акредитација важи до
Date of expiry

ATC

IAF

М.П.

Акредитационо тело Србије је потписник Мултилатералног споразума о признавању еквивалентности система акредитације Европске организације за акредитацију (EA MLA) и IAF MLA споразума у овој области. / Accreditation Body of Serbia is a signatory of the European co-operation for Accreditation (EA) Multilateral Agreement for accreditation and IAF MLA in this field.

Акредитационо тело Србије
Accreditation Body of Serbia
00000
Београд
Belgrade
додељује
awards

СЕРТИФИКАТ О АКРЕДИТАЦИЈИ
Accreditation Certificate

којим се потврђује да
confirming that

ATC

акредитациони број
accreditation number

задовољава захтеве стандарда
fulfils the requirements of

те је компетентна за обављање послова испитивања
and is competent to perform testing activities

који су специфицирани у обиму акредитације
as specified in the scope of accreditation

Важеће издање обима акредитације доступно је на интернет адреси: www.ats.rs
Valid scope of accreditation can be found at: www.ats.rs

Сертификат додељен
Date of issue

Директор
Director

Акредитација важи до
Date of expiry

ATC

ilac-MRA

М.П.

Акредитационо тело Србије је потписник Мултилатералног споразума о признавању еквивалентности система акредитације Европске организације за акредитацију (EA MLA) и ILAC MRA споразума у овој области. / Accreditation Body of Serbia is a signatory of the European co-operation for Accreditation (EA) Multilateral Agreement for accreditation and ILAC MRA in this field.

ОБИМ АКРЕДИТАЦИЈЕ – прилог (саставни део) сертификата о акредитацији

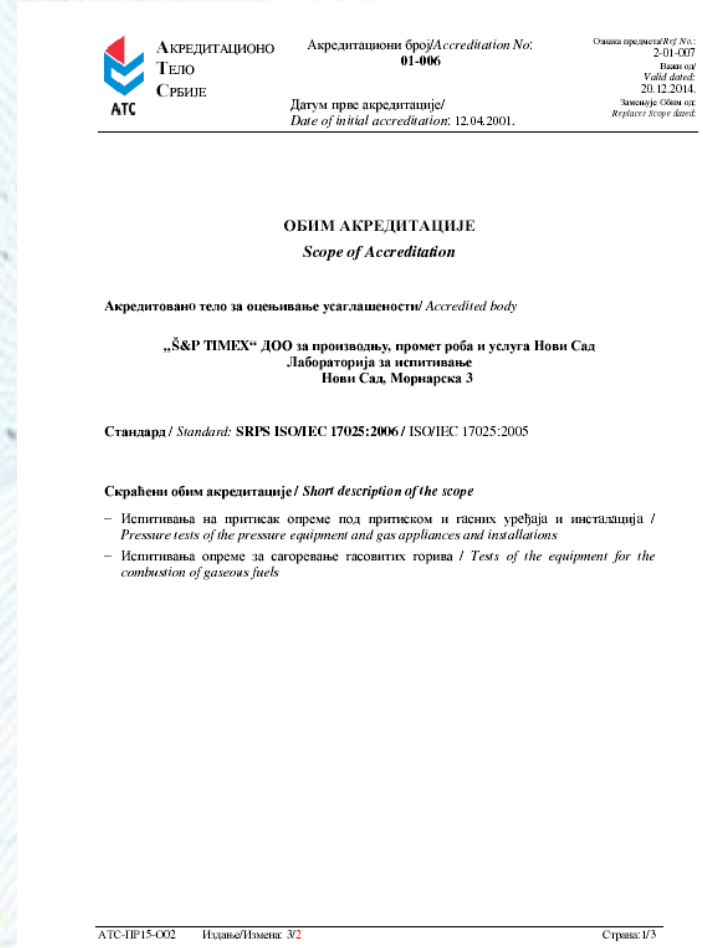

АКРЕДИТАЦИОНО ТЕЛО СРБИЈЕ

Акредитациони број/*Accreditation No*: **01-006**

Ознака предмета/*Ref. No.*: 2-01-007

Важи од/*Valid dated*: 20.12.2014.

Замењује Обим од/*Replaces Scope dated*:

Датум прве акредитације/ *Date of initial accreditation*: 12.04.2001.

ОБИМ АКРЕДИТАЦИЈЕ

Scope of Accreditation

Акредитовано тело за оцењивање усаглашености/ *Accredited body*

„Š&P TIMEX" ДОО за производњу, промет роба и услуга Нови Сад
Лабораторија за испитивање
Нови Сад, Морнарска 3

Стандард / *Standard:* **SRPS ISO/IEC 17025:2006 /** ISO/IEC 17025:2005

Скраћени обим акредитације / ***Short description of the scope***

- Испитивања на притисак опреме под притиском и гасних уређаја и инсталација / *Pressure tests of the pressure equipment and gas appliances and installations*
- Испитивања опреме за сагоревање гасовитих горива / *Tests of the equipment for the combustion of gaseous fuels*

АТС-ПР15-О02 Издање/Измена: 3/2 Страна: 1/3

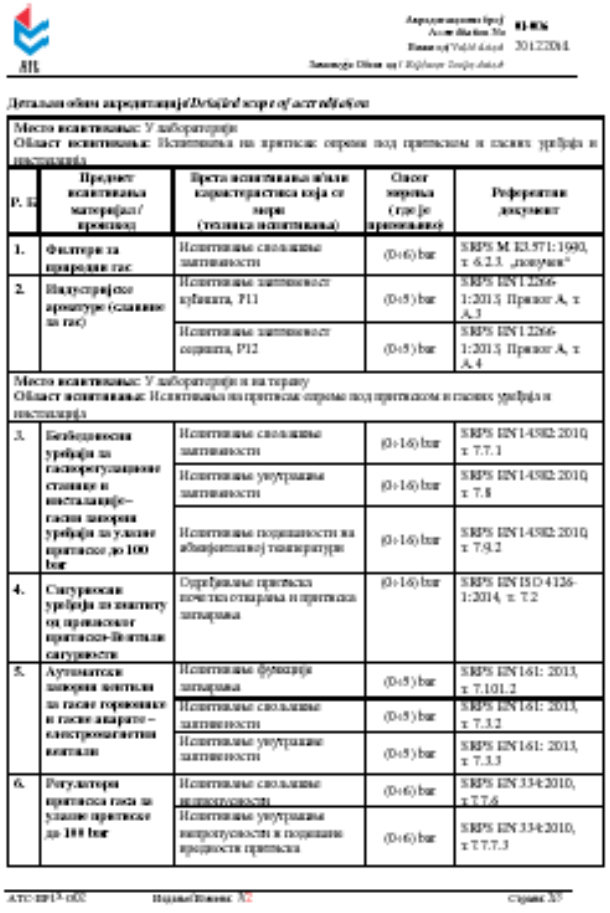

Акредитациони број/*Accreditation No*: **01-006**

Важи од/*Valid dated*: 20.12.2014.

Замењује Обим од/*Replaces Scope dated*:

Детаљан обим акредитације/*Detailed scope of accreditation*

Р. бр.	Предмет испитивања материјал / производ	Врста испитивања и/или карактеристика која се мери (техника испитивања)	Опсег мерења (где је применљиво)	Референтни документ
Место испитивања: У лабораторији Област испитивања: Испитивања на притисак опреме под притиском и гасних уређаја и инсталација				
1.	Филтери за природни гас	Испитивање сопствене запремине	(0÷6) bar	SRPS M. E3.571:1990, т. 6.2.3. „поступак"
2.	Индустријске арматуре (славине за гас)	Испитивање запреминске кубинтта, P11	(0÷5) bar	SRPS EN 12266-1:2013. Прилог А, т. А.3
		Испитивање запреминске седнита, P12	(0÷5) bar	SRPS EN 12266-1:2013. Прилог А, т. А.4
Место испитивања: У лабораторији и на терену Област испитивања: Испитивања на притисак опреме под притиском и гасних уређаја и инсталација				
3.	Безбедносни уређаји за гасорегулационе станице и инсталације– гасни заштитни уређаји за ултра притиске до 100 bar	Испитивање сопствене запремине	(0÷16) bar	SRPS EN 14382:2010, т. 7.7.1
		Испитивање унутрашње запремине	(0÷16) bar	SRPS EN 14382:2010, т. 7.8
		Испитивање поузданости на ниској/високој температури	(0÷16) bar	SRPS EN 14382:2010, т. 7.9.2
4.	Сигурносни уређаји за заштиту од прекомерног притиска–безбедносни сигурносни	Одређивање притиска почетка отварања и притиска затварања	(0÷16) bar	SRPS EN ISO 4126-1:2014, т. 7.2
5.	Аутоматски заштитни контролни за гасне горионике и гасне апарате – електромагнетни контролни	Испитивање функције затварања	(0÷5) bar	SRPS EN 161: 2013, т. 7.101.2
		Испитивање сопствене запремине	(0÷5) bar	SRPS EN 161: 2013, т. 7.3.2
		Испитивање унутрашње запремине	(0÷5) bar	SRPS EN 161: 2013, т. 7.3.3
6.	Регулатори притиска гаса за ултра притиске до 100 bar	Испитивање сопствене непропусности	(0÷6) bar	SRPS EN 334:2010, т. 7.7.6
		Испитивање унутрашње непропусности и поузданог предности притиска	(0÷6) bar	SRPS EN 334:2010, т. 7.7.7.3

АТС-ПР15-О02 Издање/Измена: 3/2 Страна: 2/3

АКРЕДИТОВАНИ ИЗВЕШТАЈИ И СЕРТИФИКАТИ

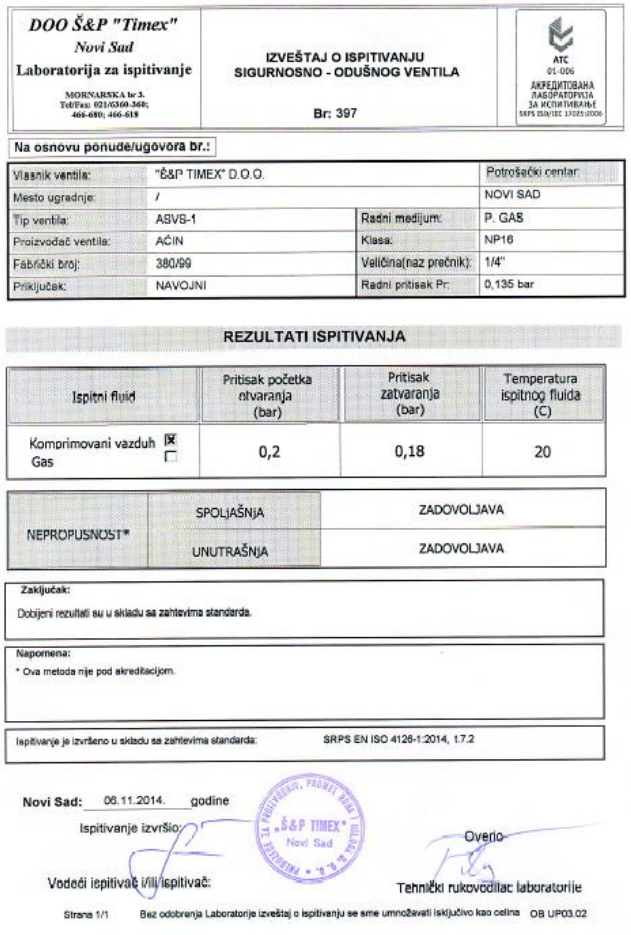

DOO Š&P "Timex"
Novi Sad
Laboratorija za ispitivanje
MORNARSKA br 3.
Tel/Fax: 021/6360-360;
466-680; 466-618

IZVEŠTAJ O ISPITIVANJU
SIGURNOSNO - ODUŠNOG VENTILA

Br: 397

ATC 01-006 АКРЕДИТОВАНА ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ИСПИТИВАЊЕ SRPS ISO/IEC 17025:2006

Na osnovu ponude/ugovora br.:

Vlasnik ventila:	"Š&P TIMEX" D.O.O.		Potrošački centar:
Mesto ugradnje:	/		NOVI SAD
Tip ventila:	ASVS-1	Radni medijum:	P. GAS
Proizvođač ventila:	AĆIN	Klasa:	NP16
Fabrički broj:	380/99	Veličina(naz prečnik):	1/4"
Priključak:	NAVOJNI	Radni pritisak Pr:	0,135 bar

REZULTATI ISPITIVANJA

Ispitni fluid	Pritisak početka otvaranja (bar)	Pritisak zatvaranja (bar)	Temperatura ispitnog fluida (C)
Komprimovani vazduh ☒ Gas ☐	0,2	0,18	20

NEPROPUSNOST*	SPOLJAŠNJA	ZADOVOLJAVA
	UNUTRAŠNJA	ZADOVOLJAVA

Zaključak:
Dobijeni rezultati su u skladu sa zahtevima standarda.

Napomena:
* Ova metoda nije pod akreditacijom.

Ispitivanje je izvršeno u skladu sa zahtevima standarda: SRPS EN ISO 4126-1:2014, 1.7.2

Novi Sad: 06.11.2014. godine

Ispitivanje izvršio:

Overio

Vodeći ispitivač i/ili ispitivač:

Tehnički rukovodilac laboratorije

Strana 1/1 Bez odobrenja Laboratorije izveštaj o ispitivanju se sme umnožavati isključivo kao celina OB UP03.02

ATC 01-xxx АКРЕДИТОВАНА ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ИСПИТИВАЊЕ SRPS ISO/IEC 17025:2006 — 30 mm

ATC 02-xxx АКРЕДИТОВАНА ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ЕТАЛОНИРАЊЕ SRPS ISO/IEC 17025:2006 — 30 mm

ATC 03-xxx АКРЕДИТОВАНА МЕДИЦИНСКА ЛАБОРАТОРИЈА SRPS ISO 15189:2008 — 30 mm

ATC 04-xxx АКРЕДИТОВАНО СЕРТИФИКАЦИОНО ТЕЛО SRPS EN 45011:2004 — 30 mm

Место за знак сертификације

ATC 04-xxx АКРЕДИТОВАНО СЕРТИФИКАЦИОНО ТЕЛО SRPS EN 45011:2004 — 30 mm

Може се истаћи на производу

Место за знак сертификације

ATC 08-xxx АКРЕДИТОВАНО СЕРТИФИКАЦИОНО ТЕЛО SRPS ISO/IEC 17021:2011 — 30 mm

Не сме се истицати на производу

ATC 03-xxx АКРЕДИТОВАНА МЕДИЦИНСКА ЛАБОРАТОРИЈА SRPS ISO 15189:2008

ilac-MRA

ATC 06-xxx АКРЕДИТОВАНО КОНТРОЛНО ТЕЛО SRPS ISO/IEC 17020:2012

ilac-MRA

ATC 04-xxx АКРЕДИТОВАНО СЕРТИФИКАЦИОНО ТЕЛО SRPS EN 45011:2004

MEMBER OF MULTILATERAL RECOGNITION ARRANGEMENT IAF

РЕЗУЛТАТИ АТС

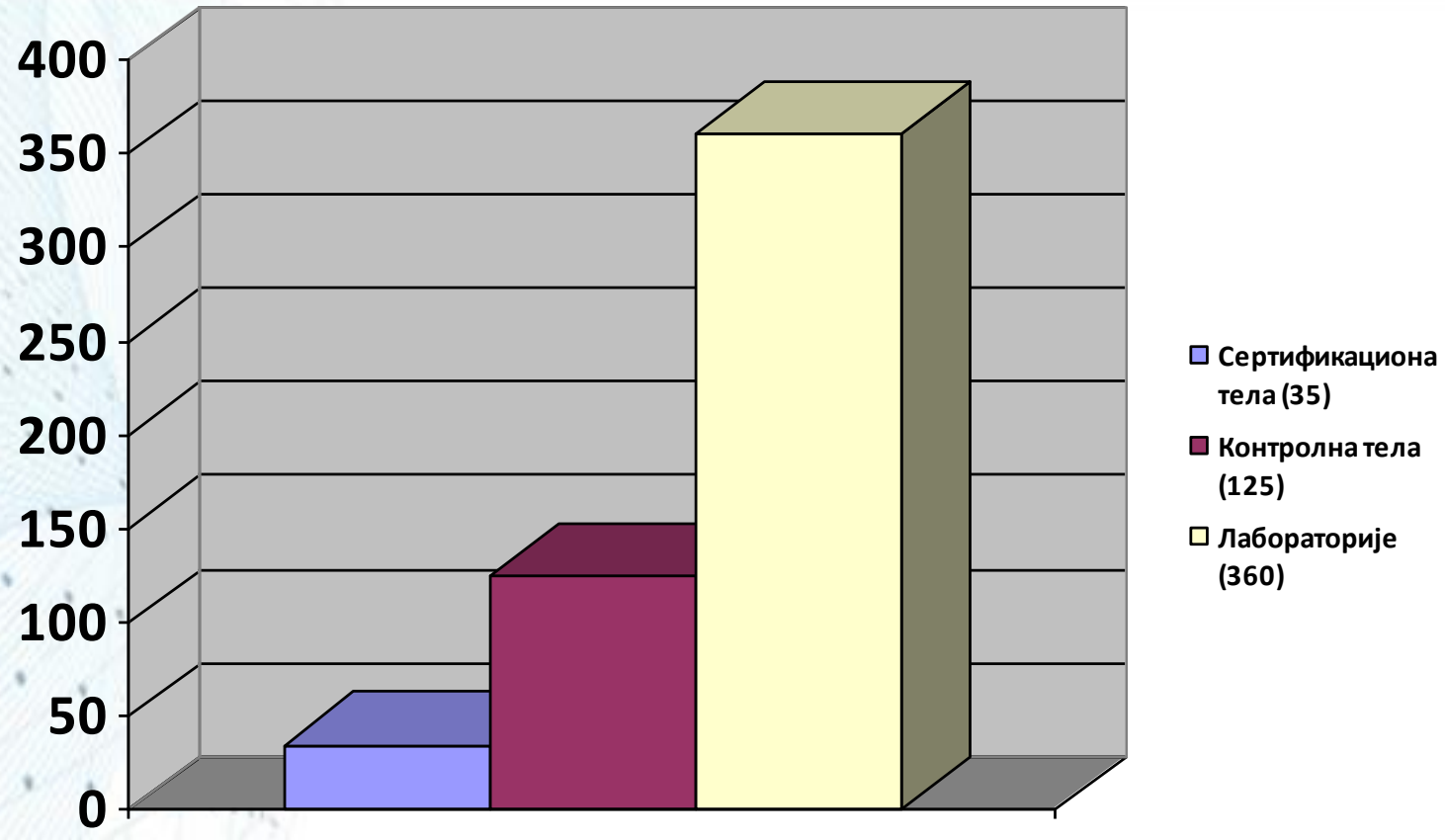

Акредитована ТОУ децембар 2014.

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

- **За акредитована тела за оцењивање усаглашености (лабораторије, контролна и сертификациона тела):**
  - акредитацијом подижу ниво своје организације и техничке компетентности за обављање послова еталонирања, испитивања, контролисања и сертификације
  - акредитацијом добијају независну и непристрасну потврду своје компетентности
  - постају конкурентнији на тржишту оцењивања усаглашености

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

- **За државу:**
  - акредитација је међународно признато средство за осигурање поверења у рад институција, које је држава овластила за послове оцењивања усаглашености, у циљу заштите јавних интереса и повећања поузданости у доношењу одговарајућих одлука,
  - акредитација је мера за успостављање поверења на тржишту производа и услуга и елемент инфраструктуре квалитета једне земље, која повезана са европском и међународном заједницом, осигурава препознатљивост, прихваћеност и признавање оцене усаглашености са захтевима за производе, изван граница земље.

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

- **За привреду**:
  - акредитација обезбеђује поуздана мерења и испитивања , повећава поузданост донетих одлука на основу таквих испитивања и мерења, смањује трошкове, недостатке на производима и помаже при одлучивању и процени ризика,
  - Производи, сертификовани од стране акредитованих сертификационих тела, повећавају поверење потрошача, корисника производа, као и конкурентност на тржишту,
  - Системи менаџмента, сертификовани од стране акредитованих сертификационих тела, повећавају поверење у пословање и конкурентност организације и олакшавају приступ новим тржиштима,
  - Пошто у поступку акредитације оцењивање и потврђивање компетентности обавља трећа страна, независно акредитационо тело, штеди се време и новац и повећава степен поверења;

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ

- **За потрошаче и трговце:**
  - акредитација пружа поверење у безбедност производа и услуга, пошто су исти испитани, потврђени или су под надзором компетентних организација које задовољавају међународно прихваћене критеријуме.
  - Корисници данас траже безбедне и квалитетне производе па се произвођачи и добављачи труде да испуне специфичне захтеве.
  - То често значи да се производи шаљу у акредитовану лабораторију, контролно или сертификационо тело ради провере и потврђивања карактеристика производа у односу на стандард или одговарајућу спецификацију.
  - Избор компетентног тела за оцењивање усаглашености смањује ризик од производње или продаје небезбедног производа.

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ КОД АТС НА ДОМАЋЕМ ТРЖИШТУ

Неке прекретнице

Усклађивање система акредитације са захтевима међународног стандарда и придружено чланство у ЕА 2002.

Доношење Закона о техничким захтевима за производе 2005. у СЦГ, а затим 2009. у Србији

Пуноправно чланство у ЕА и приступање ЕА MLA 2012. године

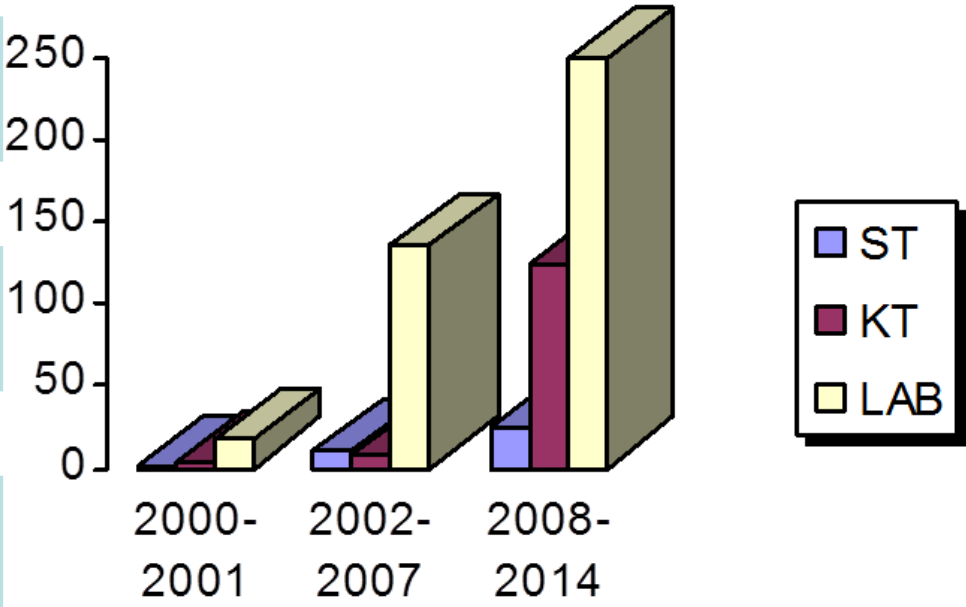

Институционално оспоравање на почетку

Данас имамо позивање на акредитацију у више закона и подзаконских аката у разним областима. У више од:

21 закон,
5 уредби и
32 правилника

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

Регулисано подручје – постоје технички прописи

- Национални органи власти

Нерегулисано подручје – не постоје технички прописи

- Индустрија (купци – корисници услуга оцењивања усаглашености)
- Корисници и потрошачи производа

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

Међудржавни – међувладини споразуми о питањима оцењивања усаглашености (MRA)

Признају се атести (исправе) о оцењивању усаглашености које су издала договорена ТОУ

- Потписују две државе између себе
- Или на пример ЕУ са трећим земљама (Америка, Аустралија, Швајцарска, Нови Зеланд, Канада, Јапан)

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТАЦИЈЕ КОД АТС НА ИНОСТРАНОМ ТРЖИШТУ

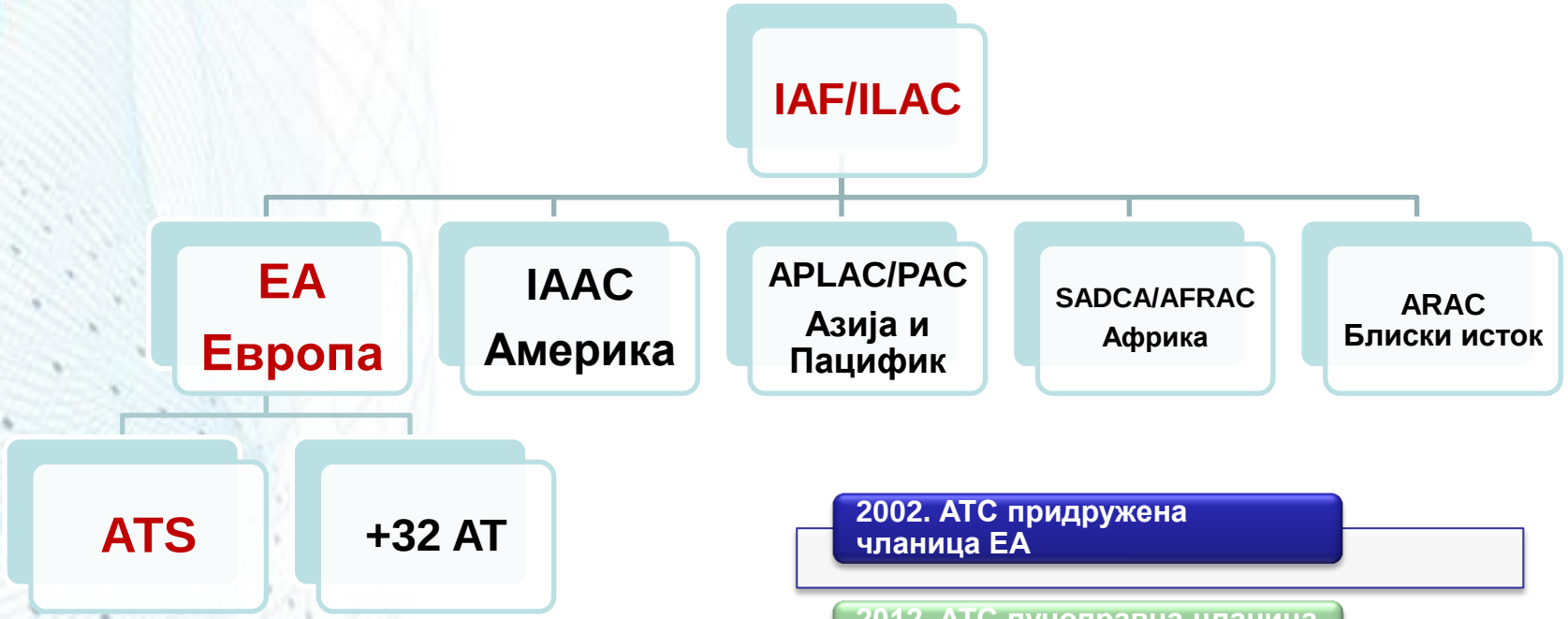

- 2002. АТС придружена чланица ЕА
- 2012. АТС пуноправна чланица ЕА и потписник ЕА MLA,
- 2012. АТС потписник IAF MLA i ILC MRA

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

Споразуми између акредитационих тела (MRA/MLA)

Међусобно се признаје компетентност АТ на техничком нивоу

Циљ: да се омогући да производи и услуге који су праћени са акредитованим исправама о усаглашености могу да изађу на страна тржишта, без потребе за поновним испитивањем или поновном сертификацијом у земљи увозници

Потписници су обавези да прихватају извештаје/сертификате акредитованих ТОУ од стране других потписника споразума

- У оквиру регионалне организације за акредитацију, на пр. EA MLA
- У оквиру међународних организација за акредитацију ILAC/IAF MRA/MLA

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

EA MLA, ILAC/IAF MRA/MLA

1.АТ једне земље, прихвата да су системи акредитације других земаља, чија су АТ потписници EA MLA споразума еквивалентни са системом акредитације те земље.

2. АТ прихвата поузданост резултата оцењивања усаглашености (извештаји, сертификати) спроведених од стране тела за оцењивање усаглашености (ТОУ) акредитованих од стране потписника EA MLA споразума за одговарајући обим послова оцењивања усаглашености.

АТС прихвата, у оквиру потписаног обима ILAC MRA споразума, сертификате о акредитацији других потписника споразума као еквивалентне својим сертификатима које издаје.

АТС прихвата, за сопствене потребе, исправе о усаглашености акредитованих ТОУ од стране других потписника споразума, на истим основама, као што прихвата исправе о усаглашености акредитованих ТОУ које је сâм акредитовао.

АТС препоручује и промовише прихватање исправа о усаглашености акредитованих ТОУ од стране других потписника споразума код регулатора или других корисника.

Значај акредитације код АТС на иностраном тржишту - прихватање исправа о усаглашености

КОНКРЕТНО?

- Република Србија није потписник ни једног међудржавног MRA у вези оцењивања усаглашености, па исправе о усаглашености издате од ТОУ, акредитованог код АТС, неће бити прихваћене по аутомаизму.
- EA MLA и ILAC/IAF MRA/MLA , којима је однедавно приступило АТС, обавезују друга АТ и АТС, а не органе власти у њиховим земљама, да прихватају исправе о усаглашености које издају ТОУ под акредитацијом АТС. Они су добра основа за склапање међудржавног MRA, ако будемо имали потребу
- EA MLA и ILAC/IAF MRA/MLA , којима је однедавно приступило АТС, када Сбија постане чланица ЕУ, добијају свој пуни ефекат.
- До тада, EA MLA коме је приступио АТС, ће имати ефекат на Споразум о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа између ЕУ и Републике Србије (ACAA, односно PECA) као земље која је у процесу приступања ЕУ.

КАКО ДА НАМ БУДУ ПРИХВАЋЕНЕ АКРЕДИТОВАНЕ ИСПРАВЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ У ЕУ – ЕЕА?

- **Споразуми о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа (ACAA) – ЕУ са својим суседима. Вероватно не јер смо земља кандидат.**
  Медитеранске земље - Алжир, Египат, Израел, Јордан, Либан, Мароко, Палестина, Тунис, - и земље истока - Арменија, Азербејџан, Белорусија, Грузија, Молдавија, Украјина
- **Протокол Европског споразума о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа (PECAs) – ЕУ са земљама кандидатима. Имале су га земље које су приступиле ЕУ.**

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Zemlje ispitanika

Укупно 4.191 испитаника попунило анкету из 41 различитих земаља.

Druge zemlje

Argentina	Hong Kong	Singapur
Australija	Indonezija	Slovacka
Austrija	Irska	Juznoafricka Republika
Belgija	Malezija	Spanija
Kanada	Meksiko	Svedska
Kina	Holandija	Tajland
Kostarika	Novi Zeland	Turska
Danska	Norveska	Velika Britanija
Francuska	Filipini	Vijetnam
Nemacka	Poljska	
Grcka	Juzna Koreja	

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Velicina organizacija koje su anketirane

1-10 zaposlenih	14%
11-49 zaposlenih	27%
50-249 zaposlenih	30%
250-499 zaposlenih	9%
500-999 zaposlenih	6%
1000-3000 zaposlenih	6%
3000 i vise zaposlenih	8%

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Koja funkcija je odgovorna za trazenje sertifikacije?

Kvalitet	60%
Ostalo	15%
Menadzment	6%
Finansije	4%
Marketing	3%
Ljudski resursi	3%
Nabavka	3%
Operacije	3%
Izrada	1%
Ostale poslovne funkcije	1%
Proizvodnja	1%

Укупно 4.191 испитаника попунило анкету из 41 различитих земаља.Већина испитаника (60%) су одговорни за менаџмент квалитетом у њиховој организацији, међутим у великом броју су се одазвали и виши руководиоци, лица за набавку, финансијски менаџери и лица која се баве маркетингом.

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

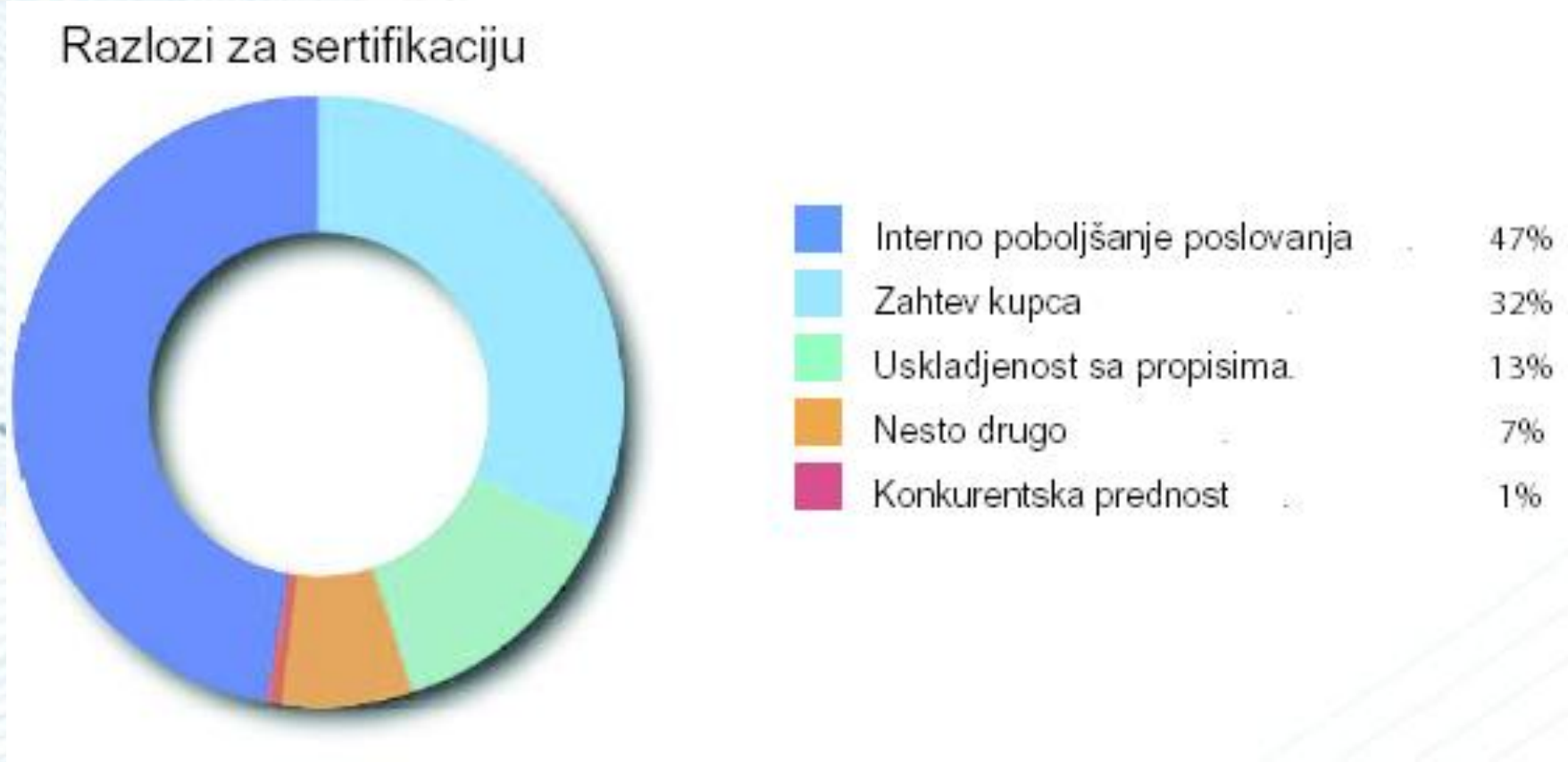

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

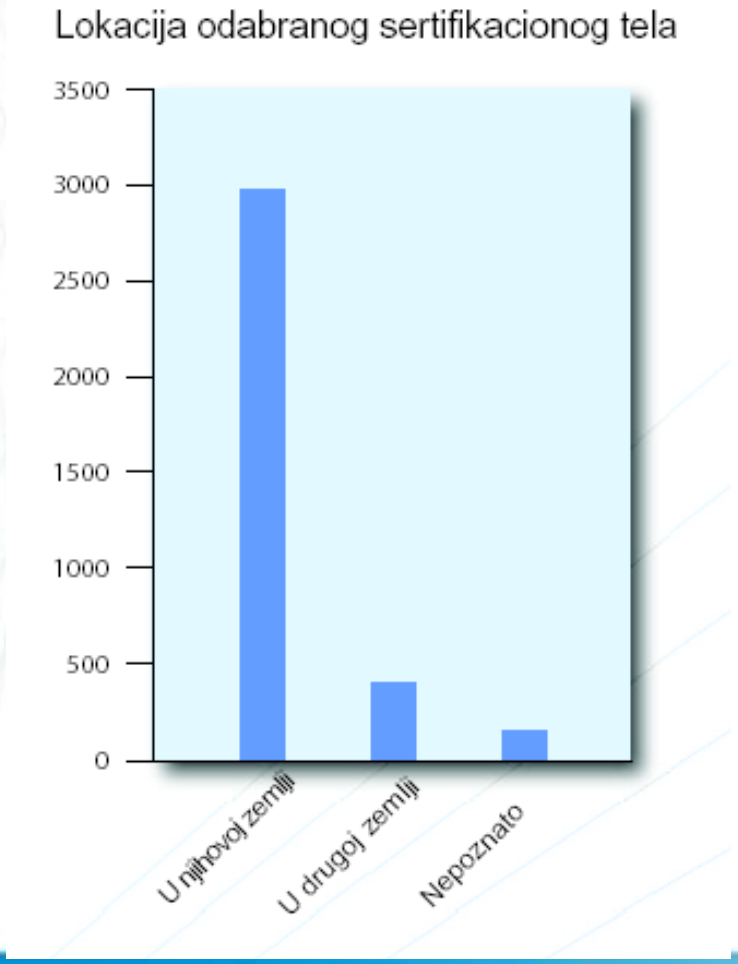

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Koliko je vazno da je sertifikacija pokrivena akreditacijom?

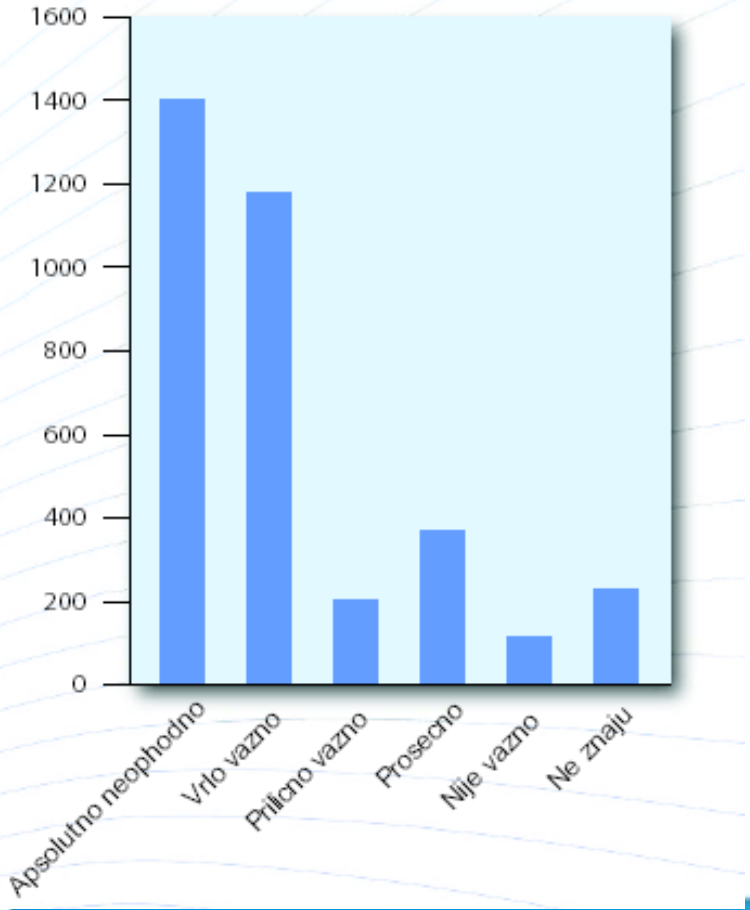

Koliko je vazno da je sertifikacija pokrivena sa IAF MLA

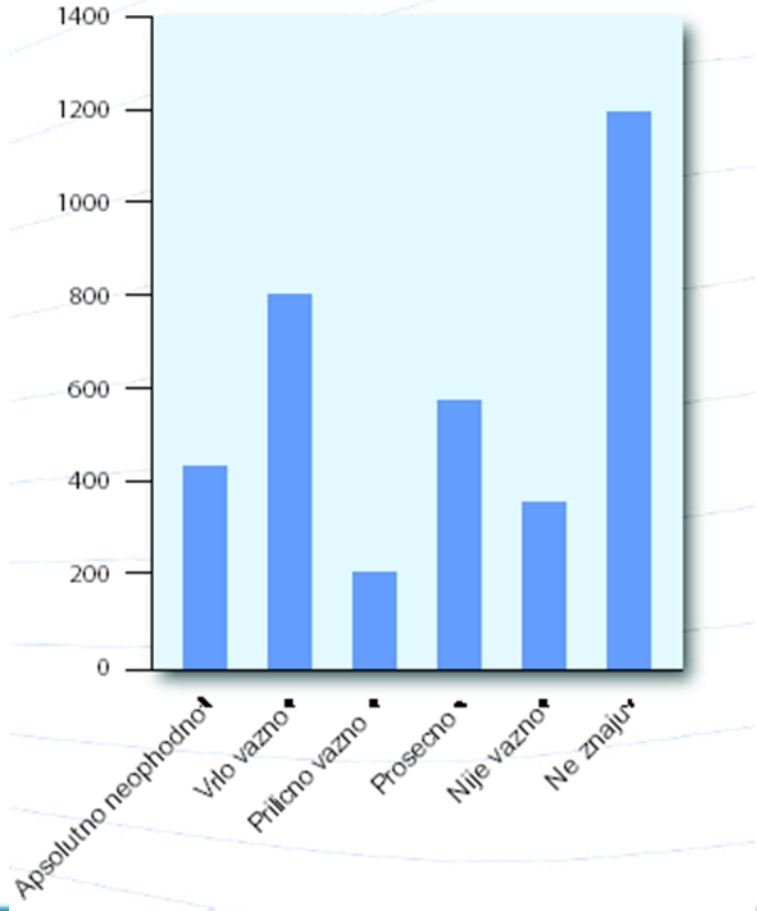

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Ocena procesa sertifikacije

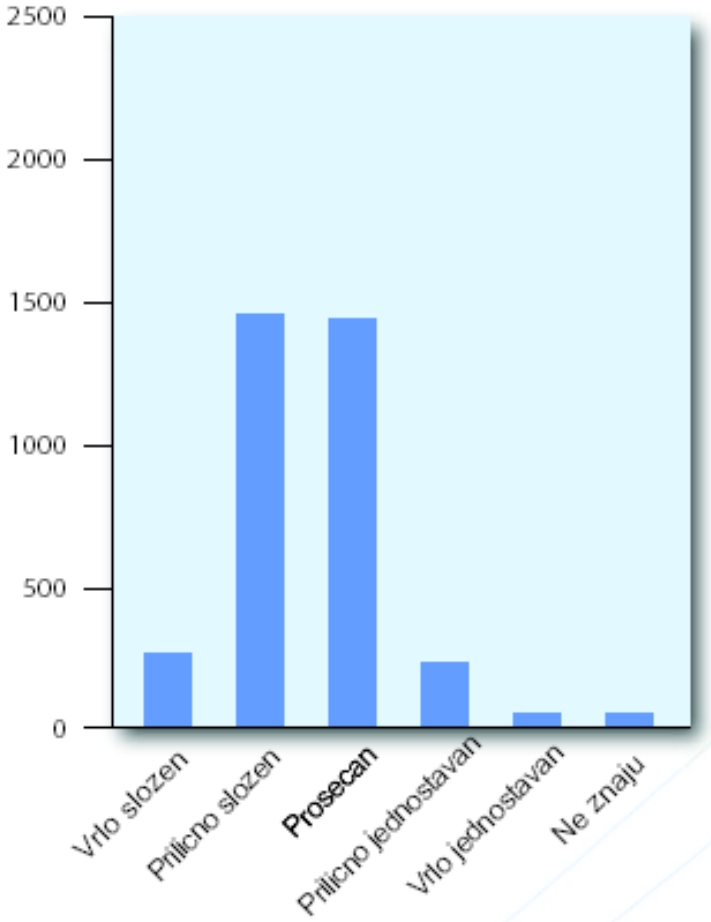

Odgovarajuce trajanje procesa sertifikacije

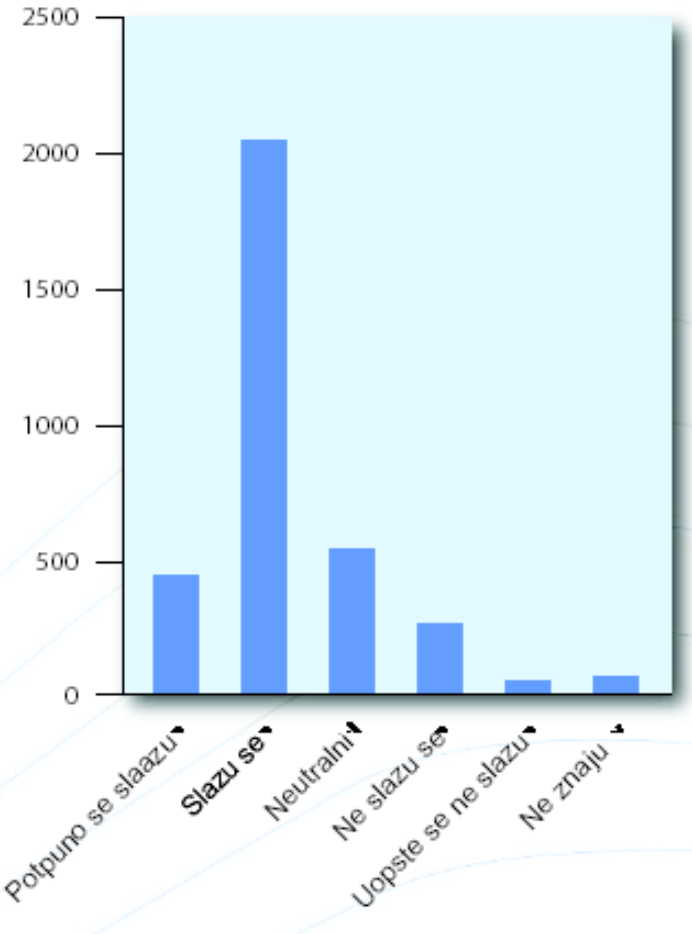

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Da li proces obezbedjuje novcanu korist?

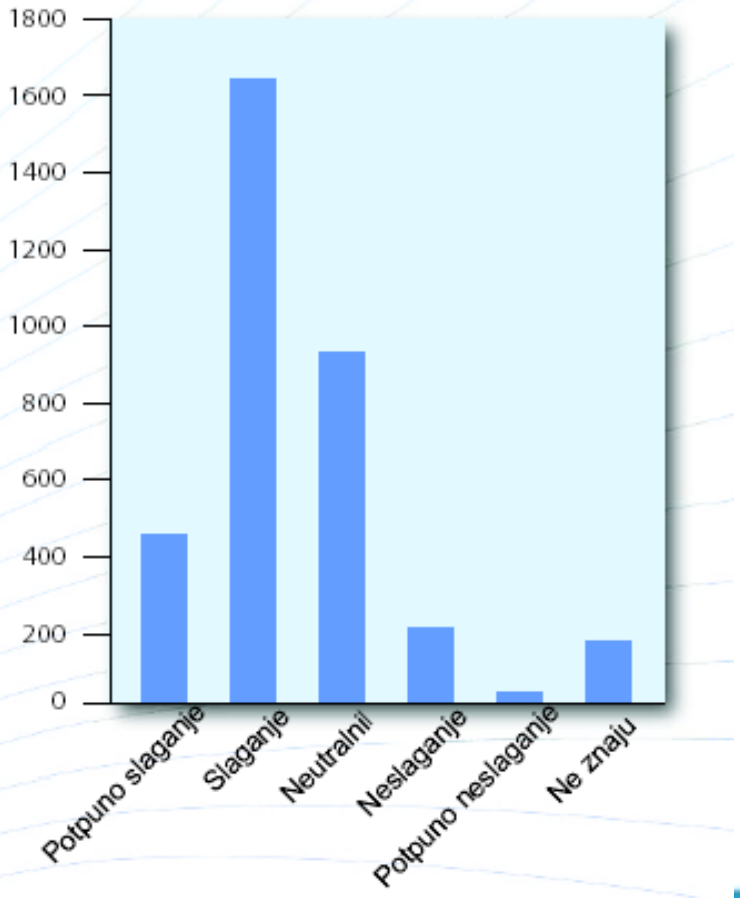

Kompetentnost tima sertifikacionog tela

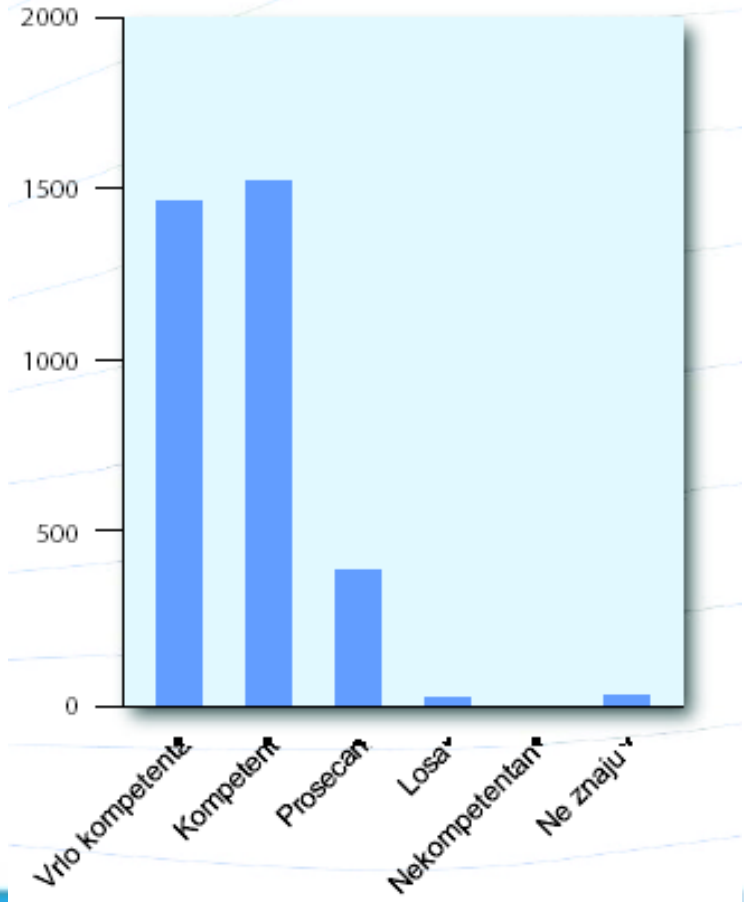

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Da li je proces sertifikacije dodao vrednost?

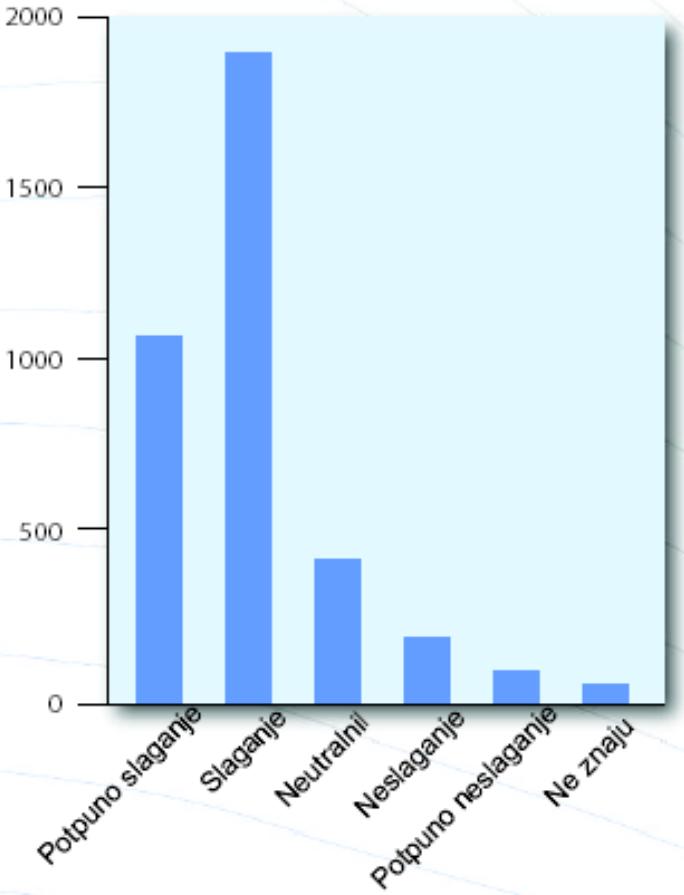

Da li je sertifikacija dovela do povecane prodaje?

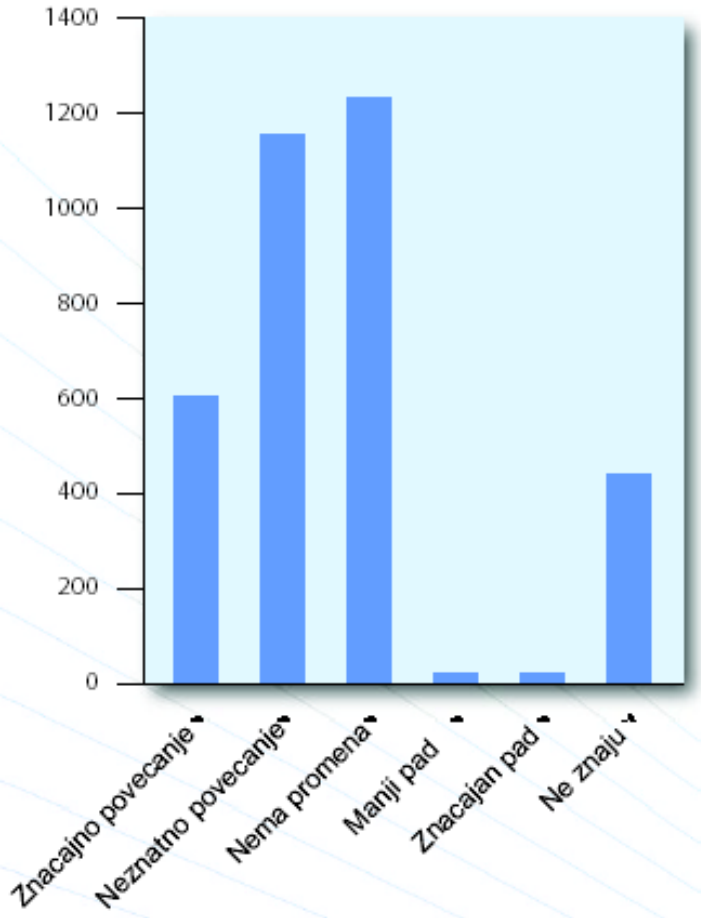

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

Da li je sertifikacija pomogla da se ispune zahtevi regulatornih organa?

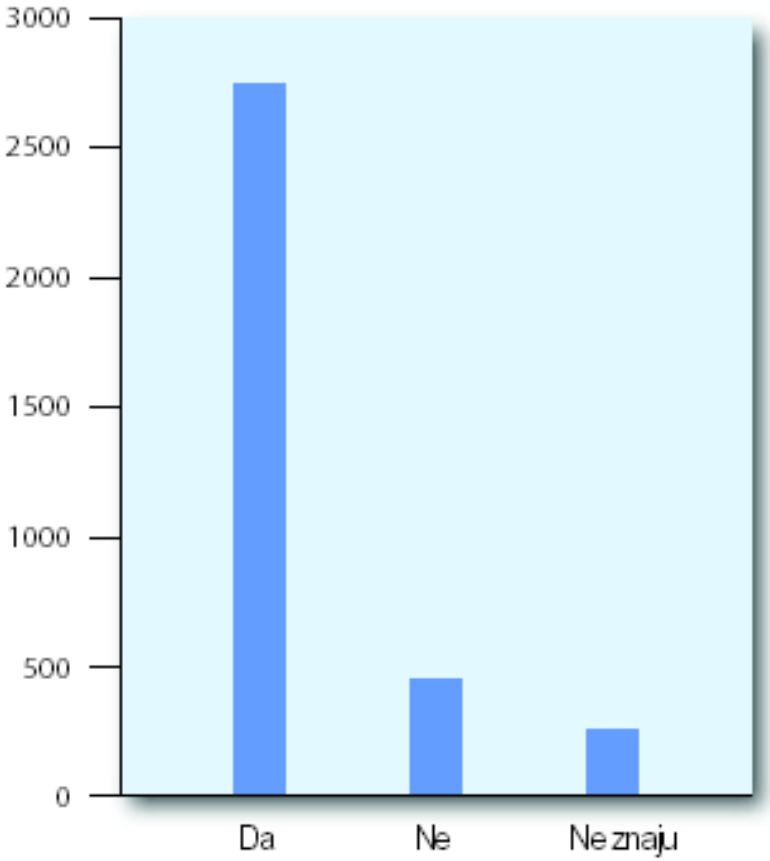

Da li je sertifikacija vazna vasim musterijama klijentima?

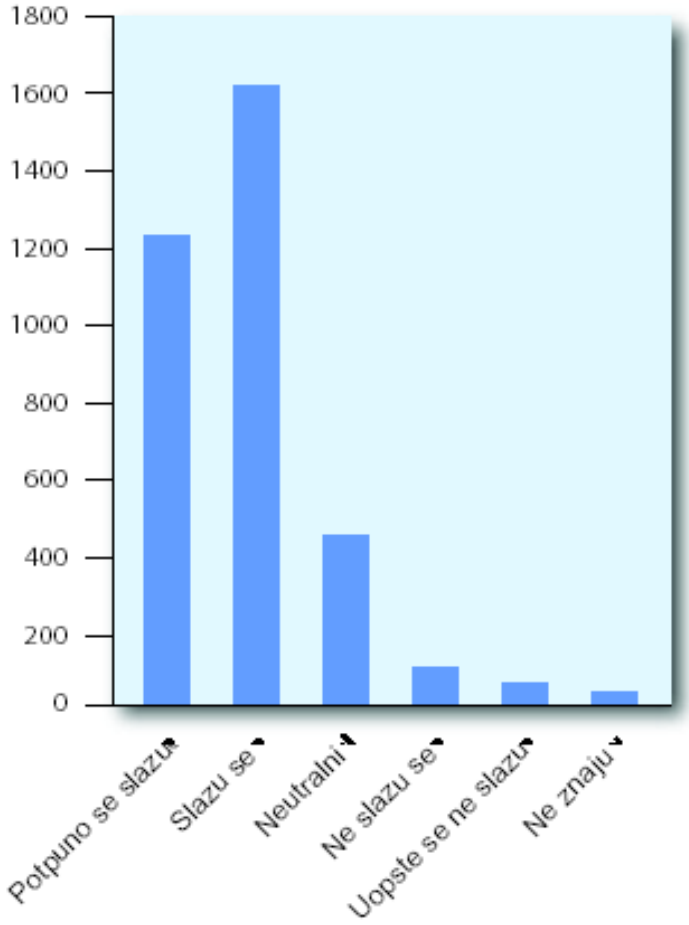

ЗНАЧАЈ АКРЕДИТОВАНИХ СЕРТИФИКАЦИЈА

ЗАКЉУЧАК

- Налази истраживања потврђују да предузећа имају значајне користи и додатну вредност од акредитоване сертификације.
- Не само да је користе као средство за унутрашње унапређење пословања и за постизаање усаглашености са прописима, већ пословање потврђује да постоје позитивни ефекти и на приходе.
- С обзиром да у већини предузећа која су одговорила на анкету (57%) има мање од 249 запослених, акредитована сертификација јасно користи малим и средњим организацијама, као и великим мултинационалним компанијама.

Хвала на пажњи

www.ats.rs